

szerzett érettségi bizonyítvány egyenlőjogositást, kap a gimnáziumban vagy realgimnáziumban szerzettel ebben az államban, akkor az ilyen vizsgálat alapján ez a jogositás érvényes a többi államokban is.

Kelemen Ignác.

Goethe és az idegen nyelvek tanítása.

Ezen a címen ismerteti Alfred Moulet a nagy német költőnek az idegen nyelvek tanításáról vallott nézeteit, melyeket a *Wilhelm Meisters Wanderjahre* című munkájának különböző helyein elszórva lehet feltalálni.*

Goethe, ez a sokoldalú szellem, lángelméjéből a pædagógiának is juttatott egy-két fénysugarat.

Az idegen nyelvek tanulásáról úgy vélekedik, hogy ennek legjobb módja az, ha az illető idegen nyelvet beszélő nép között tartózkodunk. Ezt a kézelfogható igazságot ugyan ő előtte már mások is felismerték és hirdették, — csak Montaigne-t és Rousseaut említjük — de köztudomás szerint van sok egészen természetes dolog, amit sohasem lehet eléggé hangoztatni.

Goethe korában unalmas paradigmák malmában örölve, sívár és szellemtelen könyvekből, az iskolának négy komor fala között, keserves gyötrődéssel tanulta a gyermek az idegen nyelvet, mely csak az anyanyelven átszűrődve férközhetett a gyermek elméjéhez. A tanár meg se próbálta kiragadni a gyermeket a megszokott eszme-körből és feltárni előtte az idegen nyelvvel együttjáró idegen műveltség világát, ennél fogva a tanuló nem is érezhetett nyelvtanulás közben semmiféle illuziót, csak a munkának fárasztó volta lépett tudatába. Nem csoda aztán, ha ilyen körülmények között meddő vergődés és végtelen unalom volt az eredmény mind a két részről, a tanár és tanuló részéről egyaránt.

Ezzel ellentétben Goethe pædagógiai alapelve abban áll, hogy mindenféle oktatást a neki megfelelő környezetben kell adni, a maga természetes légkörében kell megfürösztetni. Ez a *Wanderjahr*ének egyik alapeszméje.

Aki az illető idegen országban tanul valamely nyelvet, az nemcsak a nyelvet sajátítja el, hanem megismeri azt a többi művelődési tényezőt is, mely a nyelvvel szoros kapcsolatban van: a talajt, ég-

* *Revue Universitaire*, 17. évfolyam, II. kötet, 206—209. l. Jegyzetben hivatkozik egy helyen a cikkíró a következő műre: Adolf Languth, *Goethes Pædagogik*. 1886. Max Niemeyer.

hajlatot, az életmódot, szokásokat, erkölcsöket, társadalmi viszonyokat, alkotmányt stb. Ezt kívánta Goethe s ezzel helyesnek ismerte el azoknak a mostani újítóknak törekvéseit, akik az idegen nyelvvel az illető idegen népnek műveltségébe is be akarják az ifjút avatni, vagyis a nyelvtanítással kapcsolatban az idegen népnek közművelődését, kulturális életét is meg akarják ismertetni.

Mint hogy azonban nagyon csekély azoknak a gyermekeknek a száma, akik idegen országokba mehetnek nyelvtanulás végett, mesterségesen kell megteremteni a tanulók körül a megfelelő idegen környezetet, még pedig a lehető legteljesebben, és olyan módszert kell követni, aminőt természetes körülmények között használnánk.

Semmi pedánság, semmi száraz és elvont könyvtudás. Térjünk vissza a konkrét és eleven valósághoz, ahhoz a természetes környezethez, melyben egyszerre fejlődik a fülnek felfogó képessége, a beszélő szerveknek alkalmazkodó hajlékonysága s a gondolkodás.

Milyen legyen a jó nyelvtanár? Se valami egészen üres, felületes, tisztán gyakorlati ember, se pedig száraz nyelvtanbarát. Legyen művelt, tanult, világlátott, tanítása tudja felkelteni az érdeklődést és kielégíteni a tudásvágyat.

Goethe idejében eredeti gondolatok voltak ezek, ma pedig, mikor a direkt módszernek számos ellensége még most sincs lefegyverezve, nem felesleges felhívni a figyelmet Goethének a modern nyelvek tanításáról vallott véleményére.*

Dr. Nagy József.

* A fentebb leírt gyakorlati módon tanulta meg Goethe a latin, francia és angol nyelvet, «nur aus dem Gebrauch, ohne Regel und Begriff», mint ő maga mondja. Egy milanói nőt pedig úgy vezetett be az angol nyelv tanulásába, hogy elővett egy angol újságot, abban a hírek rovatából kikeresett egy rövidke közleményt, mely egy fiatal leánynak vízből való kimentéséről szólt, s először lefordította a főneveket, majd, mikor ezeknek értelmét tanítványa megjegyezte, megmagyarázta a többi szót s így lassankét az egész szöveg megvilágosodott a tanítvány előtt.